

Proti posojilnici sv. Vaclava, ki je bila večinoma v „žegnanih“ rokah, pa jo je zadel „sijajen“ polom, (primankljaja je 7,912.939 kron) se je pričela pred porotnim sodiščem v Pragi dne 25. novembra obravnava, ki bo najbrž mesec dni trajala. O izzidu bomo natančneje poročali.

Drago pohištvo. Nek bogat Amerikanec je za opravo spalne sobe, v kateri sta bila srbski kralj Aleksander in kraljica Draga umorjena, ponudil srbski vladi 200.000 frankov, ki pa je ponudba odklonila.

Morilci srbskega kralja Aleksandra in kraljice Drage so sedanjemu kralju Petru poslali, pismo v katerem zahtevajo, da se ima kralj popolnoma njih željam podvreči in po njih ravnati, ker drugače ga čaka enaka usoda, kakoršni je propal njegov prednik. Belgradsko vojaško posadko imajo baje puntarji popolnoma v svoji oblasti. Radovedni smo, ali se bode kralj njih grožnji udal.

Gospodarske stvari.

Zadnjič smo govorili, kako se naj hlev za prezimovanje domačih živali pripravi in uredi, danes hočemo podati našim kmečkim živinorejcem nekoliko črtic o tem, kako naj o zimskem času z domačimi živali ravnajo. Začnimo z govedi.

Zimska krma za goveda obstoji v prvi vrsti iz sena in slame. Oboje naj bode dobro posušeno. Gnjile, smrdljive tvarine se morajo odstraniti, predno se dene seno ali slama v rezilni stroj. Rezilni stoli, ki so še tu in tam v rabi, naj se nadomestijo z novodobnimi stroji, kajti s temi se boljše doseže enakomerna dolgost rezi, kakor s prvimi, vrhurtega pa stroj slamo tudi bolj zmečka in zdrobi, ter tako povzroči, da je krma, oziroma rez, mehkejša in za pokladanje pripravnejša. Rez naj bo srednje dolžine. Jako dobro je, ako rez poparimo s slano vodo in nekaj otrobi pri-mešamo. Ako se poklada živini vedno suha rez, ki je precej na kratko narezana, mora se živini redno vsak dan zobovje otrebiti in osnažiti; nabere se ji namreč med zobmi in ob njih zunanji strani čestokrat več ali manj neprežvečene rezi, sosebnost kratkih in ostrih slamnatih iglic, in to dela, ako se ne odstrani pravočasno, živini netek in s časom vsled gnjilobe otekline, vnetje, sploh dokaj nevarno bolezen. Žival si sama ne ve ali ne more pomagati.

Voda, s katero živino napajaš, ne sme biti premrzla. Ta ji ne prija. Dobro je, ako se prilije premrzli vodi nekaj tople, ali pa se dene vanjo kamenje, ki se je popreje v peči razgrela. Tudi piča, kakor je repa, krompir, pesa, kapusovi retlji itd., se ne sme premrzla polagati. Postavi se naj, predno se da živini, na kak toplejši kraj, na primer v kuhinjo ali v sobo, da se malo segreje. Da se morajo ti sadeži na drobno razrezani pokladati, mislimo je vsakemu živinorejcu znano, kakor tudi to, da se mora vsakojaka gnjiloba skrbno in previdno odstraniti.

Štrigl in krtača naj se čez zimo pridno rabita. Snaga je pol hrane. Marsikateri kmet še dandanes misli, da po zimi ni treba živino tako snažiti, kakor

po leti, češ saj je ne vidi nikdo ker jo ima vedno v hlevu. Pusti jo v nesnagi, da joj mene, posušeni pa tudi še vlažni iztrebki na debelo vise po njej, da se barva dlake ne da določiti. Pod to nesnago se zaredi različni mrčes in uboga žival trpi nepopisno nadlogo, zgubi tek ter postaja vsled tega od dne do dne bolj mršava, dokler slednjič ne pogine. Pripeti se sicer tudi, da v posameznih slučajih tako revče zimo vendar prebije in se spomladi spet okrepča, ali slabi nasledki zanemarjanja se ne dajo nikoli več popolnoma zabraniti, ker zaostala je bolj ali manj taka žival na vsak način v svojej rasti in razvitku; ko bi jo bil bolj negoval in snažil, bil bi uspeh obreditvijske gotovo večji in za te povoljniji. Večjo ali manjšo škodo ima živinorejec na vsak način, ako snago zanemarija.

V obče veljajo za konjerejo ista pravila, kakor za rejo goved, samo da se mora pri konjih še bolj natanko paziti na kakovost klaje in na snago. Rez za konje se dela iz same slame in ima biti kolikor možno na drobno zrezana in dovolj zmečkana, da jo zamore žival lažje prežveči in prebaviti. Nekteri kmetje so mnenja, da po zimi konjem, ko jih čisto nič ali le malokrat vpregajo, ni treba dajati sipanja ali zrnja. To mnenje je napačno. Konj nima tako velikega vampa, kakor govedo in toraj tudi ne more naenkrat toliko hrane povžiti, kakor poslednje, velikosti pa je enake. Manjšo količnost mora toraj kakovost hrane poravnati, to se pa doseže stem, da se jim razun sena in slame, ki imata v sebi le prav malo redilnih snovi, še tudi tečnejša hrana, t. j. zrno ali takozvano „sipanje“ daje. Najpripravnejše sipanje za konje je koruza in oves, ki pa se mora na debelo zmleti, predno se poklada. Zmeša se navadno med rez, ali pa se tudi posebej daje. Od poljskih sadežev konjem najbolje prija korenje, ki pa se mora pred pokladanjem dobro osnažiti, da žival ne dobi v sebe prsti, peska, ali celo kamenja.

Naj omenimo tukaj neke velike napake, katera se da pogostoma pri kmetih opazovati. Imajo tu in tam hlevska okna, napravljena ravno nad jaslimi, tako da konjem in govedom solnčna svetloba naravnost v oči pada ali pa da se jim tista od zunaj ležečega snega v oči blišči, kar živalim nikakor ne ugaja, temveč močno nadleguje. Mnogo konj je že vsled tega nedostatka oslepilo, a njih lastniki niso vedli vzroka oslepljenju. Postavijo naj se toraj jasli tako, da ne bodo ravno pod okni in da živalim ne bode mogla solnčna svetloba naravnoma v oči padati. Obvarujete na ta način živali nepotrebne nadloge ali celo hibe, sebe pa občutljive škode.

Ako se konji ali goveda po zimi vpregajo, naj se o hudem mrazu, o sneženju ali kadar se ž njimi kje obstoji, z odejo, koco, ali vsaj z veliko vrečo pokrijejo, da se obvarujejo mraza, mokrote in po teh povzročene prehlajenja, ki ima za posledico mnogotere nevarne bolezni in čestokrat pogin. Breje krave in kobile se pa sploh ne smejo vpregati, ko h koncu nosijo. Kako se ima stemi ravnati, o temu bomo ob svojem času našim bralcem nekatera navodila podali.

Kar se drobnice, t. j. ovc in koz tiče, moramo naše kmete opozarjati na veliko napako, katera se le pregostoma opazovati da in ta je, da se teh ljubkih živali včasih prav v velikem številu v majhen hlev, ki bi komaj za njih polovico ali tretjino primeren bil, takorekoč stlači in naphe, da se ne morejo prosto gibati in tudi ne po volji vleči; tišče se ena druge liki slaniki v sodčeku.

Omenili smo v predstoječih vrsticah samo nekatere najpoglavnejše napake, ki se dajo čestokrat pri kmečkih živinorejcih zaslediti ter podali kratka navodila, kako se jim zamore z lahka v okom priti. Želimo, da bi se naši nasveti osrčevali ter bili našim kmetom v prid in hasek.

Ako so stene naših stanovanj mokre ali vlažne, je dobro, da nasadimo zunaj ob zidu bršljan ter ga po njem napeljemo. Stem si olepšamo zunanje lice hiše, ob enem pa se iznebimo tudi nadležne mokrote v sobah.

Kako se polirano pohištvo osnaži? Platnena cunjca naj se namoči v žajfnico ter ž njo pohištvo vsega prahu in druge nesnage osnaži. Nato se vzame velnena cunjca, namoči z petrolejom in ž njo se morajo mokra mesta tako dolgo drgniti, da postanejo suha. Petrolejev duh kmalo izgine, pohištvo pa se blišči, kakor da bi bilo novo.

Obutje in druge usnjate stvari, ki so se dalje časa na mokrem shranjevale ter postale plesnjive, morajo se dobro okrtati, nato pa s terpentinovem oljem namazati. Usnje postane skozi to zopet mehko in trpežno.

Svilnati robci morajo se v krompirjevi vodi prati. Surov krompir naj se nariba ter dobro izžmika. V tako dobljeni tekočini naj se svilnate reči izperejo. Svila postane čista, ne izgubi pri tem prvotne barve ampak zadobi prav lepo bliščobo. Milo ali žajfa se naj ne rabi.

Smešnice.

Bolnik, kateri je naslednje že sam sprovidel, da mu ne morejo pomagati več nobena zdravila, reče zdravniku: Gospod dohtar, to vas pač lepo prosim, da bi me hoteli po moji smrti sekirati (razparati), ker sem preveč radoveden, kje je prav za prav bolezen tičala. Pa ne pozabite!

Imeniten gospod, ki je imel eno oko iztaknjeno ter nosil v prazni očesni votlini umetno narejeno stekleno oko, najel si je novega strežaja. Predno se je podal v posteljo je zaukazal, da mu naj ta prinese porcelanesto skledico, napolnjeno do polovice s friško vodo. Strežaj s zahtevanim urno stopi pred gospoda, ta pa vzame svojo stekleno oko iz očesne votline, ter jo dene v posodico z vodo. Ko se strežaj ne gane iz mesta, vpraša ga gospod, na kaj da še čaka, na kratko pa odgovori pazljivi sluga: „Na uno oko, milostljivi gospod.“

Sinek vpraša očeta, ki ravno prašiča kolje: „Oče, zakaj pa vendar prašič tako kriči, ko ga Vi koljete?“ Modri oče pa mu odgovori: „Vidiš Jurček, prašič tega ni vaju in zategadelj tako kruli.“

Nekemu trgovcu na Šlezkem se je porodil čvrst fantek. Z veseljem naznani ta dogodek svojemu bratu, piše mu: „Danes je prišel k meni dečko, ki je baje Tvoj nečak.“ Stric nemudoma odgovori: „Saj Ti je znano, da nimam nečaka, ne verjemi toraj goljufu, iztiraj ga od hiše ter ga pusti zapreti.“ Seveda oče tega ni storil, temuč je vso smešno reč svojemu bratu rasjasil.

Kontrolni zbor leta 1904. „Brüxer Volkszeitung“ meni, da se bo kontrolni zbor v prihodnjem letu približno tako vršil: Weber Hermann. Hier! Fogarasi Janos, Jelen! Čiptapček Pepik, Zde! Topowuk Jonko, Tukay! Isabic Marko, Ovdje! Cutolini Giovanni, Qui! Adamescu Theodor, Aice! Ilinde Hanefkern, Jach bin doi! — Abtreten! — Babylon! Kje pa je še Ferjančič? (Opazka stavca.)

Pisma uredništva.

Štev. 1858. 2 kroni smo sprejeli. Vaša naročnina pa je bila že plačana do 1. oktobra 1904.

A. N. v Vidmu. Ne moremo priobčiti, je nerazumljivo. Prosimo, pojasnite nam dotično zadevo natančneje!

P. B. v Hrastniku. Ni važnega pomena. Prosimo kaj drugega, pomenljivega, zanimivega.

J. J. v Poljčanah. Nam nerazumljivo; ako želite, da dotično stvar priobčimo, morate nam zadevo jasneje opisati.

F. K. v Črešnicah. Vaša naročnina je plačana do 1. januarja 1904. Pozdrav!

Loterijske številke.

Gradec, dne 5. decembra: 3, 36, 87, 77, 20.

Trst, dne 28. novembra: 72, 78, 88, 8, 14.

Na prebavljalne organe se mora paziti, kajti ni nobenega drugega organa v človeškem telesu, ki bi vsled najmanjšega motenja tako obširno vplival na druge organe in istim pripravljaj najhujše posledke. Pazi se na prebavljalne organe, ako si prizadevamo njihovo delo olajšati stem, da vzbujamo delavnost prebavljanja in podpiramo čistilne funkcije prebavljalnih organov z milo odvajajočim sredstvom. Tako sredstvo imamo in sicer že 40 let najbolj znano dr. Rosa balzam za želodec iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Dobiva se pa tudi v tukajšni lekarni g. Behrbalka.

Lepa, čista

jabolka

kupuje kilo po 28 vinarjev (14 krajcarjev)

1122

Adolf Sellinschegg, Ptuj.

Strune za gosle, citre, tamburice

in za vsakovrstne instrumente, in sicer najboljše in najfinejše blago po jako nizki ceni, priporočata

Brata Slawitsch, Ptuj, Florijanski trg.

Kdor naroči, naj izrazi natančno svoje želje, da se zabranijo pomote.